

POPERA GA GÁRATAANEWA

JEXMAGÜXÛ GA JAXÕGÜXÛTANÜWA

NAMUXÛ GA PAURU

**Pauru rü nüxü narümoxê ga jema
jaxõgüxü ga Gárataaneärü
ĩãnegüwa jexmagüxü**

1 ¹⁻²Pa Toeneêgü i Jaxõgüxü i Gárataaneärü ĩãnegüwa Ngêxmagüxüx, chama i Pauru rü namaã i guxüma i taeneêgü i nuã chauxütawa ngêxmagüxü nixi i pexçax tanaxümatüxü i nhaã popera. Rü choxü nixi ga namugüxü ga Ngechuchu ja Cristu rü Tanatü ja Tupana. Rü aixcuma tama duüxügü nixi ga choxü mugüxü rü exna choxü unetagüxü na chanaxüxüçax i nhaã Tupanaärü puracü. Notürü nümatama ga Ngechuchu ja Cristu rü Tanatü ja Tupana ga Ngechuchuxü früdaxêcü nixi ga choxü namugüxü. ³Rü chanaxwaxê i Tanatü ja Tupana rü tórü Cori ja Ngechuchu ja Cristu poraäcü pexü narüngüxêê rü pexü nataãêxêê. ⁴Rü nüma ga tórü Cori ja Ngechuchu rü nügü inaxã na tórü pecaduçax najuxüçax na nüxna tüxü ĩnangüxüxêxüçax i guxüma i nhama i

naãneärü chixexü. Rü jemaäcü nanaxü, jerü jema nixi ga Tanatü ja Tupanaärü ngúchaü. ⁵¡Namexêchi ja Tupana i guxüguma! Rü ngêmaäcü jiixü.

**Nataxuma i to i ore
i tüxü maxêxêxü**

⁶Rü jema na Cristuaxü pengechaütümüügüxüçax nixi ga pexna naxuxü ja Tupana na penajaxuxüçax i maxü i taguma gúxü. Rü nhuxma rü poraäcü chaçaixächiãê, erü paxaxüchi ipenaxügü na Tupanana peixigachixü, na nawe perüxüçax i to i nguxêetae i nagu perüxüñüêgu rü pexü maxêxêxü. ⁷Notürü tama aixcuma nangêxma i to i nguxêetae i nawa najaxuxü i maxü i taguma gúxü. Notürü nangêxma i nhuxre i duüxügü i pexü naguxchaxêêchaüxü, rü nanaxüchicüügüchaü i ngêma nguxêetae i mexü ga pemaã nüxü chixuxü ga Cristuchiga. ⁸Rü toma rü marü pexna tanaxã ga jema nguxêetae i aixcuma ixixü i Ngechuchuchiga. Rü

ngêxguma chi texê pexũ ngúexêêgu i to i nguxêêtae, rü name nixĩ i noxtacüma Tupana tüxũ napocu. Rü woo chama chixĩgu, rü exna tacü rü Tupanaãrũ orearũ ngeruũ i dauxũcũãx jixĩgu i pexũ nguxêêxũ i to i nguxêêtae, rü name nixĩ i noxtacüma Tupana tüxũ napocu. ⁹Rü nhuxma rü wena pemaã nüxũ chixu ga jema noxri pemaã nüxũ chixuxũ. Rü ngêxguma chi texê pexũ ngúexêêgu i wüxi i to i nguxêêtae i tama jema noxri pejaxuxũrũ i xĩxũ, rü name nixĩ i noxtacüma Tupana tüxũ napocu. ¹⁰Rü tama chamaã na petaãêgũxũcax nixĩ i ngêma nhachaxũ. Erũ tama naxcax chadau na duũxũgũ chamaã taãêgũxũ, notürũ Tupana chamaã taãêxũcax nixĩ i chadauxũ. Erũ ngêxguma chi duũxũgũxũxicatama chataãêxêêchaũgu, rü tau chima Cristuarũ puracütanũxũ chixĩ.

**Nhuxãcü Pauruxũ najaxu ga
Tupana na norũ puracüwa
namuãxũcax**

¹¹Notürũ, Pa Chaueneêgũx, chanaxwaxe i nüxũ pecuax na nhaã ore i mexũ i nüxũ chixuxũ, rü tama duũxũgũãêwa jixũ na ne naxũxũ. ¹²Jerũ tama wüxi ga duũxũxũtawa naxcax changux. Notürũ Ngechuchu ja Cristutama nixĩ ga choxũ nüxũ cuaxêêcü. ¹³Pema rü marũ nüxũ pexĩnüêchiga na nhuxãcü chamaxũxũ ga üpa ga jexguma Judêgücümagu chixũxgu. Rü nüxũ pexĩnüêchiga na nhuxãcü poraãcü nawe chingêchigũxũ ga guxũma ga Tupanaãrũ duũxũgũ ga jaxôgũxũ rü nhuxãcü chixri namaã na chaxüpetũxũ na jemaãcü nüxũ nüxũ

charüxoxêêxũcax ga jema na Ngechuchuxũ jaxôgũãxũ. ¹⁴Rü muxũma ga chautanũxũgũ ga Judêgũ ga chorũ jaãxraũrũgũxũãrũ jexera nagu chixũ ga jema Judêgücüma. Jerũ norũ jexera meãma chajanguxêê ga nacümagũ ga nuxcümamaxũgũxũ ga chorũ oxigũ nagu ixũ. ¹⁵⁻¹⁶Notürũ jexguma tautama chabuxgu, rü woetama Tupana choxũ naxuneta na choxũ namuxũcax na chanaxũxũcax i norũ puracü. Rü nüma rü chauxcax naca na noxri chixĩxũcax jerũ poraãcü choxũ nangechaũ. Rü jexguma Tupana naxwaxegu, rü choxũ nüxũ nacuaxêê ga Nane ja Cristu. Rü jemaãcü nanaxũ na ngêma duũxũgũ i tama Judêgũ ixĩgũxũmaã nüxũ chixuxũcax na nhuxãcü Ngechuchugagu tüxũ nangêxmaxũ i maxũ i taguma gúxũ. Rü jexguma jemaãcü Tupana choxũ nüxũ cuaxêêgu ga Nane, rü taxüenama chajaca. ¹⁷Rü bai ga Jerucharêüwa na chaxũxũ na nüxna chajaçaxũcax ga jema togũ ga ngúexũgũ ga nüxĩra Tupana imugũxũ. Notürũ ga chama rü jexgumatama Arábíaanewa chaxũ. Rü jemawena, rü Damacuarũ ãnecax chataegu. ¹⁸Rü tamaêxpũx ga taunecü nawena ga Cristuaxũ na chajaxôxũ, rü jexguma nixĩ ga düxwa Jerucharêüwa chaxũxũ na Pedruxũ chacuáxũcax. Rü ¹⁵ ga ngunexũtama naxũtawa chajexma. ¹⁹Rü jéma nüxũ chadau ta ga Tiagu ga tórũ Cori naêneê. Notürũ taxuũma ga togũ ga ngúexũgũ ga tórũ Cori imugũxũxũ chadau. ²⁰Rü Tupana choxũ nadau na aixcuma jixũ i ngêma ore i nhuxma pexcax chaxümatũxũ. ²¹Rü jemawena, rü Síriaanewa rü

Chiríchiaanewa chaxũ. ²²Notürü jema taeneëgü ga Cristuaxũ jaxögüxũ ga Judéaanewa jexmagüxũ, rü taguma choxũxũchi nadaugü. ²³Rü jema nüxũ naxĩnüëxũ ga chauchiga rü nhaãxĩcatama nixĩ:

“Rü ngëma Pauru ga ũpa tawe ingëchigüxũ, rü nhuxma rü duũxũgümaã nüxũ nixu i Tupanaãrü ore i mexũ, rü namaã najaxucuxë na Cristuaxũ jaxögüãxũcax. Rü ngëmaãcü nanaxü i nhuxma rü woo ga noxri rü inajanaxoxëëchaũ ga jema ore”, nhaxũ. Rü jexicatama nixĩ ga chauchiga ga nüxũ naxĩnüëxũ. ²⁴Rü jexguma ga jema duũxũgü rü Tupanaxũ nicuaxũügü nagagu ga jema Tupana chamaã üxũ.

Jema togü ga ngüexũgü ga Tupana imugüxũ rü meã Pauruxũ najauxgü

2 ¹Rü 14 ga taunecüwena rü wenaxãrü Jerucharéüwa chaxũ namaã ga Barnabé. Rü Titu rü ta íchajaga. ²Rü jéma chaxũ jerü Tupana choxũ nüxũ nacuaxëë ga na nanaxwaxexũ na jéma chaxũxũ. Rü jéma Jerucharéüwa, rü jema jaxögüxũãrü ãëxgacügümaãxĩcatama changutaquexe. Rü meãma namaã nüxũ chixu ga nachiga ga jema Tupanaãrü ore i mexũ ga nüxna chaxãxũ ga jema duũxũgü i tama Judéugü ixĩgüxũ. Rü jemaãcü meãma namaã nüxũ chixu na nhuxãcü na jĩixũ ga chorü nguxëëtae, jerü tama chanaxwaxe na jixcüra rü choxũ nüxũ naxoexũ rü ngëmaãcü notüçaxmamare na jĩixũ i ngëma puracü i chaxũxũ. ³Rü jema jaxögüxũ, rü nümagü rü ta norü me nixĩ ga jema chorü nguxëëtae. Rü jemacax rü woo

tama Judéu na jĩixũ ga Titu rü taguma na ínawiechaxmüpexechiraũxũ, notürü jema ãëxgacügü rü tama nanamu na ínawiechaxmüpexechiraũxũcax.

⁴Notürü aixcuma nixĩ ga nhuxre ga taeneëgüneta ixĩgüxũ ga bexmamare tatanügu nachocuxũ. Rü jemagü nixĩ ga naxwaxegüxũ na inawiüchaxmüpexechiraũxũ i ngëma jaxögüxũ i tama Judéugü ixĩgüxũ. Rü nhuxma na Ngechuchu ja Cristuarü duũxũgü ixĩgüxũ, rü jema taeneëgüneta rü bexma tatanügu nachocu na tüxũ nangugügüxũcax na nhuxãcü Cristu nüxna tüxũ ínguxũxëëxũ ga jema mugü ga Muísë ümatüxũ. Jerü nümagü nanaxwaxegü na wenaxãrü nagu ixĩxũ ga jema mugü ga guxchaxügü ga Muísë ümatüxũ. ⁵Notürü bai ga íraruwa naga na taxĩnüëxũ ga jema duũxũgü. Jerü tama tanaxwaxegü na texë pexũ naxüchicüüxũ i ngëma ore i mexũ i aixcuma ixĩxũ i tamaã nüxũ ixuxũ i nhuxãcü tüxũ na nangëxmaxũ i maxũ i taguma gúxũ ega Cristuaxũ jaxögügu. ⁶Notürü jexguma jema jaxögüxũãrü ãëxgacügü ga Jerucharéüwa jexmagüxũ nüxũ ínüëgu ga nhuxãcü na jĩixũ ga chorü nguxëëtae, rü namaã nataãëgü rü taxuüma ga țacü ga togü ga mugü choxna naxãgü na namaã changüexëëtaexũcax. Notürü tama jema na ãëxgacügü jixĩgüxũgu charüxĩnũ, erü nüxũ chacuax na Tupanapexewa rü guxãma na wüxigüxũ. ⁷Notürü nümagü ga jema ãëxgacügü, rü nüxũ nicuaxãchigü na choxũ jĩixũ ga namuxũ ga Tupana na jema duũxũgü ga tama Judéugü ixĩgüxũmaã nüxũ chixuxũcax ga norü ore i mexũ, jexgumarüũ ga

Pedruxũ na namuxũrũũ ga Tupana na Judéugũmaã nüxũ jaxuxũçax ga jema ore. ⁸Rũ gumatama Tupana ga Pedruxũ mucũ na Judéugũmaã nüxũ na jaxuxũ ga ore i mexũ, rũ gumatama Tupana nixĩ ga choxũ mucũ na jema duũxũgũ ga tama Judéugũ ixĩgũxũmaã nüxũ chixuxũçax ga jema ore. ⁹Rũ jemacax ga Tiagu rũ Pedru rũ Juáũ ga jaxõgũxũãrũ ãẽxgacũgũ, rũ nüxũ nicuaxãchigũ na choxũ naxunetaxũ ga Tupana na chanaxũxũçax i ngẽma puracũ. Rũ jemacax ga jema ãẽxgacũgũ, rũ tomex nijauxãchigũ ga chama rũ Barnabé na toxũ nüxũ nadauxẽegũxũçax na aixcuma namũcũgũ tixĩgũxũ i ngẽma puracũwa. Rũ nümagũ rũ ta norũ me nixĩ na ngẽma duũxũgũ i tama Judéugũ ixĩgũxũtanũwa na tanaxũxũ i Tupanaãrũ puracũ rũ nümagũ i Judéugũtanũwa. ¹⁰Rũ toxna naxçax naca na nüxũ tarũngũxẽegũxũçax ga jema jaxõgũxũ ga ngearũ dũruãxgũxũ. Rũ jexicatama nixĩ ga toxna nüxũ nacuaxãchixẽexũ. Rũ chama rũ ta ngẽmatama nixĩ i guxũguma woetama meãma chaxũxũ.

Pauro rũ Ãtioquíawa

Pedruxũ naxuçxẽ

¹¹Notũrũ jixçũra ga jexguma Ãtioquíawa naxũxgu ga Pedru, rũ noxtacũma nüxũ nüxũ chaxĩnũxẽẽ, jerũ tama aixcuma name ga jema naxũxũ namaã ga jema jaxõgũxũ ga tama Judéugũ ixĩgũxũ. ¹²Jerũ noxri rũ jema duũxũgũ ga tama Judéugũ ixĩgũxũmaã nachibũ ga Pedru. Notũrũ jexguma jẽma nangugũgu ga nhuxre ga Judéugũ ga jaxõgũxũ ga Tiagu jẽma mugũxũ, rũ Pedru rũ marũ tama jema duũxũgũ ga

tama Judéugũ ixĩgũxũmaã nachibũchaũ. Rũ Judéugũmaãxĩcatama nachibũ ga jexguma jerũ nüxũ namuũ ga jema Judéugũ ga jẽma ngugũxũ ga nagu ixũ ga jema nacũma na Tupanacax ínawiechaxmũpexechiraũgũxũ. ¹³Rũ jema togũ ga Judéugũ ga jaxõgũxũ, rũ jexguma nüxũ nadaugũgu ga jema Pedru xũxũ, rũ nümagũ rũ ta nanaxũgũ ga jema chixexũ rũ naxçax nawoeguchaũ ga jema nuxcũmaũgũxũ ga nacũmagũ. Rũ dũxwa ga Barnabé rũ ta natanũgu naxã ga jema chixexũ xũgũxũ. ¹⁴Notũrũ jexguma nüxũ chadaçgu na tama Tupanaãrũ ore i mexũ tũxũ nguxẽexũãcũma na namaxẽxũ ga jema jatũgũ, rũ guxũ ga jaxõgũxũpexewa Pedruxũ nüxũ chaxĩnũxẽẽ. Rũ nhacharũgũ nüxũ:

“Rũ dũcax i cuma na Judéu cuiĩxũ, cuma rũ tama aixcuma Judéurũũ nagu cuixũ i ngẽma Judéugũcũma, notũrũ wũxi i duũxũ i tama Judéu ixĩxũrũũ cumaxũ. ¿Rũ nhuxãcũ i nhuxma i cunaxwaxexũ na Judéugũcũmagu naxĩxũ i ngẽma duũxũgũ i tama Judéugũ ixĩgũxũ?” nhacharũgũ nüxũ.

Judéugũ rũ woo ngẽma duũxũgũ i tama Judéugũ ixĩgũxũ rũ norũ õgagu nixĩ i najauxgũãxũ i maxũ i taguma gũxũ

¹⁵Rũ pemaã nüxũ chixu rũ toma rũ aixcuma torũ bucũmatama Judéugũ tixĩgũ rũ Tupanaxũ tacuaxgũ. Rũ ngẽmaãcũ tama duũxũgũ i tama Tupanaxũ cuaxgũxũ tixĩgũ. ¹⁶Rũ nüxũ tacuaxgũ rũ jema nuxcũmaxũgũxũ ga mugũ ga Muĩsé ãmatũxũ rũ tama tũxũ nimexẽẽ i Tupanapexewa, erũ

taxucürüwama texé aixcuma naga taxĩnũe i ngẽma mugũ. Notürũ i nhũxma rü Tupana tüxũ nadau na imexũ ega Ngechuchu ja Cristuaxũ jaxõgũgu. Rü jemacax ga toma rü ta Ngechuchu ja Cristuaxũ tajaxõgũ na torũ õgagu Tupana toxũ nadauxũ na timexũ. Erũ nüxũ tacuaxgũ rü tama ngẽma mugũgagu nixĩ na Tupanapexewa tamexũ ja wüxie, erũ taxucürüwama texé aixcuma naga taxĩnũ i ngẽma mugũ na ngẽmaacũ Tupanapexewa tamexũcax. ¹⁷Rü nhũxma i jixema rü Cristuaxũ tajaxõgũ, rü ngẽmacax nixĩ i Tupanapexewa imexũ. Notürũ ngẽxguma chi wüxi i ngunexũgu rü jixema nagu rüxĩnũegu rü mugũgu na ixĩxũgagu jixĩgu na Tupanapexewa imexũ, rü maneca tá nagu tarixĩnũe na Cristu tüxũ pecaduãxẽxũ. Notürũ dücax, rü tama ngẽmaacũ nixĩ erũ Cristu rü tagutáma texéxũ napedaduãxẽe. ¹⁸Chama rü marũ nüxũ charũxo na nagu charũxĩnũxũ na mugũgu chixũxũgagu Tupanapexewa chamexũ. Notürũ ngẽxguma chi wenaxãrũ naxcax chataegugu i ngẽma nuxcũmaxũgũxũ i mugũ rü chi nüxũ charũxoxgu na Cristuaxũ chajaxõxũ, rü chi aixcuma wüxi i pecaduãxũ chixĩ. ¹⁹Jerũ jexguma jema mugũwa changũxgu, rü düxwa nüxũ chicuaxãchi na tama janguxũ ga jema mugũ na choxũ namexẽxũ Tupanapexewa. Jerũ taxucürüwama aixcuma naga chaxĩnũ ga guxũma ga jema mugũ. Rü ngẽmacax i nhũxma rü Cristuaxũ chajaxõ na Tupanapexewa chamexũcax rü naxcaxicatama chamaxũxũcax. Rü Cristu rü curuchagu naju na

ijanaxoxũcax ga nuxcũmaxũxũ ga chorũ maxũ ga choxũ jexmaxũ ga jexguma jema mugũgu chixũxgu. ²⁰Rü nhũxma rü tama chatatama nixĩ i chaugũmaã ichacuáxũ, notürũ Cristumexẽwa nangẽxma i chorũ maxũ, rü nüma nixĩ i chamaã inacuáxũ. Rü nhũxma rü Tupana Nane ja Cristuaxũ chajaxõõcũma nixĩ i chamaxũxũ i nhama i naãnewa. Rü nüma nixĩ ga choxũ nangechãũũxũ, rü nügũ inaxãxũ na chaucax najuxũcax. ²¹Rü tama nüxũ chaxoxchãũ i ngẽma mexũ ga Tupana taxcax üxũ ga jexguma najuxgu ga Cristu. Jerũ jexguma chi jema mugũgu ixĩxũgagu Tupanapexewa imexgu, rü notüçaxmamare chi nixĩ ga na najuxũ ga Cristu.

Nhũxma rü tama ngẽma mugũgu taxĩ erũ marũ Cristuaxũ tajaxõgũ

3 ¹Pa Chaueneẽgu i Gárataanecũãx, pema rü pengẽãẽgũmare. Rü jexguma petanũwa tajexmagũgu rü meãma guxãpexewa pemaã nüxũ tixu rü pexcax tanangoxẽe na nhuxãcũ curuchagu taxcax najuxũ ga Ngechuchu ja Cristu. ¿Rü texé pexũ tawomũxẽe i nhũxma na tama naga pexĩnũexũcax i ngẽma ore i aixcuma ixĩxũ ga pemaã nüxũ tixuxũ? ²Rü wüxi i oreçax pexna chaca, rü çnhuxãcũ jĩxũ ga penajaxuxũ ga Tupanaãe i Üünexũ? ¿Exna pexcax rü jema mugũ na peinguxẽẽgũxũgagu jĩxũ ga penajaxuxũ, rü exna ngẽma ore i mexũ ga nüxũ pexĩnũexũ rü peixõgũxũgagu jĩxũ? ³Pema rü pengẽãẽgũmare rü porãcũ ípetüe. Noxri rü Cristuaxũ pejaxõgũ jerũ Tupanaãe i Üünexũ pewa napuracũ. ¿Rü

nhuxma rü nhuxãcü i nagu perüxĩnũëxũ na pexrütama poramaã pejanguxẽëxũ i ngẽma puracü i Tupanaãe i Üünexũ pewa ixügũxũ? ⁴Pema rü poraãcü Tupana pexũ narüngũxẽë. Rü chierü tama notüçaxmamare jixĩgu ga jema, erü taxucürüwa notüçaxmamare nixĩ. ⁵Rü jexguma Tupana pexna namuxgu ga Naãe i Üünexũ rü petanüwa naxüãgu ga taxũ ga mexügü ga norü poramaã naxüxũ, rü çtũxcüũ jĩixũ ga naxüãxũ ga jema? çPexçax rü mugü na peinguxẽëxũgagu jĩixũ ga Tupana naxüxũ ga jema? Tama jemacçax nixĩ. Tupana rü petanüwa nanaxü ga jema taxũ ga mexügü ga norü poramaã naxüxũ, rü pexna nanamu ga Naãe i Üünexũ, jerü nüxũ pexĩnüë ga ore i mexũ, rü Cristuaxũ pejaxögü. ⁶Rü dücax, pemaã nüxũ chixu rü name nixĩ i nuxcũmaxũcü ga torü oxĩ ga Abráürüũ peixĩgü. Jerü Abráü rü Tupanaãxũ najaxõ, rü jemacçax Tupana nüxũ nadau ga na namexũ. ⁷Rü ngẽmawa nüxũ pedau rü ngẽma duũxügü i Tupanaãxũ jaxögüxũ nixĩ i aixcuma Abráütanüxũ ixĩgüxũ i Tupanapexewa. ⁸Rü Tupanaãrü ore i ümatüxüwa rü nüxũ nixu na nhuxãcü Tupanapexewa tá na jamexũ i ngẽma duũxügü i jaxögüxũ i woo tama Judéugü ixĩgüxũ. Rü jemaãcü nüxũ nixu naxüpa ga na nangupetüxũ. Jerü Tupana rü nuxcũmamataama Abráümaã nüxũ nixu ga nhaã ore i mexũ i nhaxũ:

“Rü cugagu tá nüxũ charüngũxẽë i guxüma i nachiũãnecũãx i duũxügü”,

nhaxũ. Rü nüxũ tacuax rü Cristu rü Abráütaa na jĩixũ. ⁹Rü ngẽmacçax i

nhuxma rü Tupana nanajaxu i guxüma i duũxügü i jaxögüxũ, jexgumarüũ ga Abráü ga jaxögüxũ na najaxuxürüü.

¹⁰Notürü chixexüwa nangëxmagü i guxüma i ngẽma duũxügü i nagu rüxĩnũëxũ na mugü janguxẽëgüxũgagu Tupanapexewa jamexũ. Erü Tupanaãrü ore i ümatüxüwa rü nhanagürü:

“Rü guxüma i duũxügü i tama aixcuma janguxẽëgüxũ i guxüma i ngẽma mugü i ümatüxũ, rü chixexüwa nangëxmagü”,

nhanagürü. Erü nüxũ tacuaxgü na taxucürüwama aixcuma texé janguxẽëxũ i guxüma i ngẽma mugü.

¹¹Rü ngẽmaãcü meãma nangox na tama ngẽma mugü tinguxẽëxüçax jĩixũ na texé Tupanapexewa mexũ. Erü Tupanaãrü ore i ümatüxüwa rü nhanagürü:

“Rü jixema tümaãrü õgagu Tupanapexewa mexë, rü jixema tá tixĩ ja aixcuma tüxũ nangëxmaxë i maxũ i taguma güxũ”,

nhanagürü. ¹²Notürü ngëxguma nagu rüxĩnũëgu na mugü inguxẽëxüçax jĩixũ na Tupanapexewa imexũ, rü taxuüçax chima tũxcüũ tajaxögü. Erü Tupanaãrü orewa rü ngẽmachiga naxümatü, rü nhanagürü:

“Rü jixema aixcuma meãma janguxẽëxë i guxüma i mugü, rü ngẽmagagu tá tüxũ nangëxma i tümaãrü maxũ”,

nhanagürü. Notürü ngẽma mugü rü düxwa chixexüwa tüxũ naga erü taxucürüwama texé aixcuma meã tajanguxẽë. ¹³Notürü ga Cristu rü nawa tüxũ ínanguxüxẽë ga jema mugü ga

chixexŭwa tũxũ jexmagũxẽexũ. Rũ taxçax nixĩ ga chixexŭwa najexmaxũ ga jexguma curuchagu najuxgu. Erũ Tupanaãrũ ore i ũmatũxũwa, rũ nhanagũrũ:

“Rũ guxãma ja jĩxema wũxi i naĩwa tũxũ natuxẽẽgũãcũma júxe, rũ chixexũwa tangẽxma”,

nhanagũrũ. ¹⁴Rũ jemaãcũ curuchagu naju ga Ngechuchu ja Cristu na nũxũ nangũxẽẽxũçax i guxũma i ngẽma duũxũgũ i tama Judẽgũ i xĩgũxũ, jema Tupana Abrãũmaã ixunetaxũrũ. Rũ taxçax rũ ta naju ga Cristu na jĩxema rũ ta nũxũ jaxõgũxũçax rũ najauxgũxũçax i Tupanaãẽ i Ũinexũ i tamaã inaxunetaxũ.

**Tupanaãrũ uneta rũ ngẽma
mugũarũ jexera name**

¹⁵Pa Chaueneẽgũx, nhuxma rũ tã pemaã nũxũ chixu i wũxi i cuãxruũ na nhuxãcũ duũxũgũ tacũ nũgũmaã mexẽexũ. Rũ dũcax, ngẽxguma chi wũxi ja jatũ rũ texẽmaã tacũ namexẽẽgu rũ wũxi i poperagu meã naxũmatũãgu i ngẽma, rũ taxucũrũwa texẽ itajanaxoxẽẽ rũ exna tanaxũchicũũ i ngẽma namexẽẽxũ. ¹⁶Rũ dũcax, rũ jexgumarũũtama nixĩ ga nangupetũxũ ga jexguma Tupana rũ Abrãũmaã rũ Abrãũtaamaã inaxunetagu. Rũ Tupanaãrũ ore i ũmatũxũwa rũ tama “Abrãũtaagũ” nhanagũrũ, jerũ tama muxũma ga duũxũgũchiga nidexa. Notũrũ jema ore rũ “Abrãũtaa” nhanagũrũmare, jerũ wũxitama ga duũxũchiga nixĩ ga jadexaxũ. Rũ jema rũ Cristuchiga nixĩ. ¹⁷Rũ ngẽmaãcũ pemaã chanangoxẽẽ na Tupana rũ Abrãũmaã namexẽẽãxũ rũ namaã inaxunetaxũ na Cristugagu tá jĩixũ i duũxũgũxũ nangũxẽẽxũ. Rũ ngẽmacax i

nhuxma rũ jema Muísẽ ũmatũxũ ga mugũ ga 430 ga taunecũ jema unetawena inguxũ, rũ taxucũrũwama inajanaxoxẽẽ ga jema Tupanaãrũ uneta ga nũxĩra Abrãũmaã nũxũ jaxuxũ. Rũ ngẽmacax i nhuxma rũ ta napora i ngẽma uneta. ¹⁸Rũ ngẽxguma chi mugũ inguxẽẽgũxũgagu jixĩgu na Tupana tũxũ rũngũxẽẽxũ, rũ notũçaxmamare chi nixĩ ga jema Tupanaãrũ uneta ga nũxĩra Abrãũmaã nũxũ jaxuxũ. Notũrũ aixcuma nixĩ na ngetanũãcũma Abrãũxũ nangũxẽẽxũ ga Tupana, jerũ jemaãcũ marũ namaã inaxuneta. ¹⁹Rũ nhuxma rũ çtacũwa namexũ ga jema mugũ ga Muísẽ ũmatũxũ? Rũ dũcax, Tupana rũ marũ Abrãũmaã inaxunetaguwena nixĩ ga duũxũgũna naxããxũ ga jema mugũ, na jemaãcũ duũxũgũxũ nũxũ nadauxẽẽxũçax na nhuxãcũ poraãcũ pecadu naxũexũ. Rũ jemaãcũ nixĩ nhuxmata inangu ga guma Abrãũtaa ja Cristu. Rũ gumachiga nixĩ ga Abrãũmaã inaxunetaxũ ga Tupana ga noxrix. Rũ jexguma inanguxgu ga jema mugũ, rũ Tupana rũ dauxũcũãx ga norũ orearũ ngeruũgũmaãxĩra nũxũ nixu. Rũ jemagũ nixĩ ga nũxĩ Muísẽmaã nũxũ ixugũxũ, rũ nũma ga Muísẽ rũ duũxũgũmaã nũxũ nixu. ²⁰Notũrũ jexguma Tupana Abrãũmaã ixunetagu, rũ nũmaxũchima ga Tupana nixĩ ga Abrãũmaã nũxũ jaxuxũ ga jema norũ uneta. Rũ tama togũmaãxĩra nũxũ nixu na jemagũ nũxĩ Abrãũmaã nũxũ ixugũexũçax.

**Tacũçax duũxũgũna nanaxã ga
Tupana ga jema mugũ**

²¹çRũ nhuxũ nhapegũxũ i nhuxmax? çPexçax exna rũ jema Muísẽ ũmatũxũ

ga mugü rü inajanaxoxêê i Tupanaãrû unetagü? Rû dücax, tama ngêmaäcü nixĩ. Jerü jexguma chi naporagu ga jema mugü na tûxna naxããxũ i maxũ i taguma gúxũ, rü chi Tupanapexewa time i ngêxguma meãma janguxêêgu. ²²Notürü tama ngêmaäcü nixĩ. Erü Tupanaãrû ore i ûmatixũwa nüxũ tatau na guxũma i duũxũgü rü pecadutiũwa nangêxmagüxũ. Rû ngêmacax i nhuxma rü jixema Ngechuchu ja Cristuaxũ jaxögüxexicatama tixĩ ja najauxgüxe i ngêma maxũ i aixcuma mexũ i Tupana tamaã ixunetaxũ. ²³Rü jexguma taũta ínanguxgu ga Cristu na nüxũ jaxögüxüçax, rü mugütüũwa tajexmagü rü tamaã inacuax. Rû jemaäcü tixĩgü rü nhuxmata Tupana taxçax nangoxêê ga Ngechuchu ja Cristu na nüxũ jaxögüxüçax. ²⁴Rü jemaäcü ga jema mugü rü tamaã inacuax nhuxmata Cristuxũtawa tûxũ nagagü na nüxũ jaxögüxüçax rü ngêmaäcü Tupanapexewa imexüçax. ²⁵Notürü i nhuxma na marü núma nanguxũ ja Cristu na nüxũ jaxögüxüçax, rü marü tama ngêma mugütüũwa tangêxmagü. Rû nhuxma rü marü taxuüçaxma tûxcüũ tamaã inacuax i ngêma mugü. ²⁶Rü nhuxma na Ngechuchu ja Cristuaxũ pejaxögüxũ, rü Tupanaxäcügi peixĩgü i guxãma i pemax. ²⁷Rü nhuxma na Cristuégagu ípebaiũxũ, rü Cristuarü peixĩgü rü núma rü pemaã inacuax na naxrüü peixĩgüxüçax. ²⁸Rü nhuxma rü Tupanapexewa rü nüétama nixĩ ega woo Judéugü peixĩgügu rü exna tama. Rû nüétama ega woo wüxi i coriarü duũxũgü peixĩgügu rü exna taxúxearü duũxũgü peixĩgügu. Rû nüétama ega

woo peijatügu rü exna peingexgu. Erü nhuxma na Ngechuchu ja Cristuarü duũxũgü na peixĩgüxũ, rü wüxitama i duũxũ peixĩgü i guxãma i pemax. ²⁹Rü nhuxma na Cristuarü peixĩgüxũ, rü ngêmacax waxi nixĩ na aixcuma Abrãũtaagü peixĩgüxũ. Rû ngêmacax i pema rü tá ta penajaxu i guxũma ga jema Abrãũmaã inaxunetaxũ ga Tupana.

4 ¹Rü nhuxma rü tá pemaã chanangoxêê i ngêma marü pemaã nüxũ chixuxũ. Rû dücax, ngêxguma wüxi i buxũ junatügu, rü ngêma buxũ rü tama ngêxgumatama nanajaxu i nanatüarü ngêmaxũgü. Rû woo guxũma i nanatüarü ngêmaxũãrû jora jixĩgu, notürü ngêxürüüxũ i nanatüarü puracütanüxürüümare nixĩ nhuxmata najjax. ²Rü ngêmacax nangêxma i ngêma buxũãrû daruü i namaã icuáxũ rü nüxũ nüxna dauxũ i ngêma nanatüarü ngêmaxũgü nhuxmata nawa nangu ja jima taunecü ja noxri nanatü nangu unetacü na ngêma buxũ rü nügümaã inacuáxüçax. ³Rü jexgumarüü nixĩ ga tamaã nangupetüxũ ga noxrix. Jerü jexguma taũta Cristuxũ icuaxgu, rü natüũwa tajexmagü ga jema naãêgü i chixexũgü i nhama i naãnemaã icuaxgüxũ. ⁴Notürü jexguma nawa nanguxgu ga jema ngunexũ ga inaxunetaxũ ga Tupana, rü núma nanamu ga Nane. Rû duũxũgürüü wüxi ga ngewa nabu ga guma Nane. Rû jema Muísé ûmatixũ ga mugütüũwa najexma ga jexguma nabuxgu. ⁵Rü jemaäcü núma nangu ga Tupana Nane na tûxũ ínanguxüxêêxüçax i guxãma i jixema ga noxri mugütüũwa na ijexmagüxũ. Rû

jemaãcü tixũ narüngũxêê ga Tupana Nane na Tupana tixũ jaxuxũcax na aixcuma naxãcügũxũchi ixĩgũxũ. ⁶Rũ Tupana pexna nanamu ga Naãe i Ūünexũ na pexũ nüxũ nadauxêêxũcax na aixcuma naxãcügũxũchi peixĩgũxũ. Rũ ngêmacax i nhuxma rü marü name i “Pa Chaunatix”, nhaperügü nüxũ ja Tupana. ⁷Rũ ngêmacax i nhuxma rü Tupanaxãcüxũchi cuixĩ, rü tama wüxi i norü duũxũmare cuixĩ. Rũ nhuxma na naxãcüxũchi cuiĩxũ, rü norü ngúchaũ nixĩ na cuxna naxããxũ i guxũma i tacü i noxrü ixĩxũ.

**Paurü rü jema jaxögũxũcax
naxoegaãe**

⁸Rũ ũpa ga jexguma taũta Tupanaxũ pecuaxgu, rü perü tupananetagütũwa pejexmagü rü nüxũ peicuaxũügü ga jema tama aixcuma Tupana ixĩgũxũ. ⁹Notürü i nhuxma na Tupanaxũ pecuáxũ rü núma rü na pexũ nacuáxũ, rü ;tjxcüũ wena naxcax pewoeguchaũ i ngêma naãêgü i chixexũgü i nhama i naãnamaã icuaxgũxũ? ;Rũ tjxcüũ penaxwaxe na wena natũũwa pegü pengêxmagũxêêxũ i ngêma naãêgü i tama aixcuma poraexũ i notüçaxmamare ixĩgũxũ? ¹⁰Rũ dücax i pemax, rü nhuxma rü ta ngêma nuxcũmaxũgũxũ i Judêgücũmagu pexĩama woo Cristuaxũ na pejaxögũxũ. Erü penaxaure i nhuxre i ngunexũgü rü nhuxre ja tawemacügü rü nhuxre ja taunecügü rü nhuxre i petagü, erü nagu perüxĩnũe na ngêmaãcü Tupanapexewa tá peimexũ. ¹¹Rũ ngêmacax poraãcü chaxoegaãe, erü ngürũãchi notüçaxmamare tá nixĩ ga jema puracü

ga petanüwa chaxũxũ. ¹²Pa Chaueneêgũx, pexũ chacaxũ na chauxrũü nüxũ perüxoexũ na nagu pexĩxũ i ngêma Judêgüarü mugü. Erü nhuxma na Cristuwe charũxũxũ rü marü nüxũ charüxo na nagu chixũxũ ga jema mugü ga ũpa tama nagu pexĩxũ. Rũ dücax, jexguma noxri petanüwa chajexmagu rü tama choxũ pexo, rü ngêmacax chanaxwaxe i nhuxma rü ta chauga pexĩnũe. ¹³Rũ pema rü marü nüxũ pecuax rü jexguma noxri pemaã nüxũ chixuxgu ga Tupanaärü ore i mexũ, rü jema na chiðaawexũgagu nixĩ ga petanügu charũxãxũxũ rü pemaã nüxũ chixuxũ ga Tupanaärü ore. ¹⁴Rũ jema ðaawe ga choxũ jexmaxũ, rü woo pexcax rü wüxi ga waxtũmũü nixĩ, notürü tama choxũ pexo rü tama choxũ ípetaxũchi. Notürü meãma choxũ pejauxgü nhama wüxi ga Tupanaärü orearü ngeruũ i dauxũcüãx chiixũrũü. Rũ nhama Ngechuchu ja Cristu chiixũrũü, meãma choxũ pejauxgü. ¹⁵;Notürü tacü exna nangupetü namaã ga jema perü taãe ga noxri pexũ jexmaxũ? Erü pemaã nüxũ chixu rü noxri petanüwa chajexmagu rü poraãcü chamaã petaãêgü. Rũ jexguma chi pexũ natauxchagu, rü pemaã nanguxũgu, rü chi pexetü pejaxu na choxna penaxãxũcax, jerü jemaãcü poraãcü chamaã petaãêgü ga jexguma. ¹⁶;Notürü tacü pexũ naxüpetü i nhuxmax? ;Pexcax rü exna perü uwanü chixĩ jerü pemaã nüxũ chixu ga Tupanaärü ore i aixcuma ixĩxũ? ¹⁷Rũ ngêma duũxũgü i pexũ ngúexêêxũ na Judêgücũmagu na pexĩxũcax, rü pegu narüxĩnũeneta, tama aixcuma tacü rü

mexũcax nadaugũ. Erũ nũmagũ rũ toxna pexũ nixĩgachixẽẽchaũ na ngẽmaãcũ naga pexĩnũẽxũcax. ¹⁸Rũ ngẽma togũ rũ marũ name na pegu naxĩnũẽxũ, notũrũ nanaxwaxe na perũ mexũcax nadaugũxũ i guxũguma. Rũ tama name na petanũwa changẽmaguxicatama perũ mexũcax na nadaugũxũ i ngẽma togũ. ¹⁹Pa Chauxacũgũx, wenaxãrũ nhama wũxi i mama ngĩxãcũmaã ngũxnecacũrũĩ poraãcũ pexcax ngũxũ chinge na aixcuma meã Cristuaxũ pejaxõgũxũcax rũ aixcuma naxcax na pemaxẽxũcax. Rũ ngẽmaãcũ tá chixĩ nhuxmatáta Cristu naxwaxexũrũĩ peixĩgũ i perũ maxũwa. ²⁰Rũ chierũ nhuxmatama pexũtawa changẽmagu na pemaã chidexaxũchixũcax, rũ tama nhuxmarũĩ pexcax chanaxũmatũmarexũcax. Erũ nhuxma rũ tama nũxũ chacuax na tacũgu pemaã charũxĩnũxũ.

**Ore i cuaxruũ i Abrãuxũtaxũ ga
Agáchiga rũ namaxũchi ga
Charachiga**

²¹Rũ pema na ngẽma Muísẽ umatũxũ i mugũtũũwa pegũ pengẽmagũxẽẽchaũxũ, rũ chanaxwaxe i chamaã nũxũ peixu ngoxi aixcuma nũxũ pecuá na nhuxũ nhaxũ i ngẽma mugũ. ²²Erũ ngẽma mugũwa nũxũ tadau rũ Abrãũ rũ nũxũ najexma ga taxre ga nane. Rũ wũxi ga nane rũ naxũtaxũ ga Agáwa nũxũ najexma, rũ naĩ ga nane rũ namaxũchi ga Charawa nũxũ najexma. ²³Rũ guma nane ga naxũtaxũwa nũxũ jexmacũ, rũ nabu jerũ jema nixĩ ga norũ ngũchaũ ga Abrãũ. Notũrũ guma nane ga namaxũchiwa

nũxũ jexmacũ, rũ nabu jerũ jemaãcũ inaxuneta ga Tupana. ²⁴⁻²⁵Rũ pemaã nũxũ chixu i ngẽma ore erũ ngẽmawa nangẽxma i tacũ i aixcuma ixĩxũ i pexcax changoxẽẽchaũxũ. Rũ jema taxre ga ngexũgũ rũ taxre i cuaxruũgũ nixĩgũ na ngẽmawa nũxũ icuaxũcax na nhuxãcũ Tupana duũxũgũxũ rũngũxẽẽxũ na naxũtawa nangugũxũcax. Rũ jema nũxĩraũxũ ga norũ ngũxẽẽ nixĩ ga jexguma Chinaĩarũ m̃xpũnewa Muísẽna naxããgu ga norũ mugũ na naga naxĩnũẽxũcax ga duũxũgũ. Rũ jema mugũ ga Muísẽna naxãxũ ga Chinaĩwa rũ Agá ijixĩ ga norũ cuaxruũ. Rũ jema nge ga Agá rũ naxũtaxũ ijixĩ ga Abrãũ rũ jemacax ga ngĩxãcũgũ rũ ngĩxriũtama togũtũũwa najexmagũ rũ tama ínguxũ. Rũ jemaãcũ ga jema nge rũ wũxi i cuaxruũ ijixĩ nachiga i ngẽma Judéugũ i nhuxma maxẽxũ rũ ngẽma mugũwe rũxĩxũ. Erũ nũmagũ rũ nhuxma rũ ta natũũwa nangẽmagũ i ngẽma mugũ ga Muísẽ jaxuxũ ga m̃xpũne ga Chinaĩ ja Arábíanewa ngẽxmanewa. Rũ nhuxma rũ ta ngẽma mugũgu naxĩ rũ tama nũxũ narũxoe. ²⁶⁻²⁸Notũrũ jema nge ga Abrãũ namaxũchi rũ tama Agárũĩ ijixĩ. Rũ ngĩne ga Isaqui rũ nabu jerũ Tupanaãxũ najaxõ ga Abrãũ ga jexguma Tupana namaã nũxũ ixuxgu rũ tá na nũxũ najexmaxũ ga wũxi ga nane. Rũ nhuxma Pa Chaueneẽgũx, jixema rũ ta tajaxõ i ngẽma Tupana tamaã ixunetaxũ. Rũ ngẽmacax i nhuxma rũ tama ngẽma nuxcũmaxũgũxũ i mugũtũũwa tangẽmagũ. Rũ ngẽmaãcũ Abrãũ namaxũchixacũgũrũĩ tixĩgũ. Rũ ngẽmaãcũ nũxũ tadau na aixcuma

Tupana janguxēēxū i norū ore ga Abráū namaxūchichiga ūmatūxū i nhaxū:

“¡Nataāē, Pa Ngecū i Ngexacūcū!

¡Rū curū taāēmaā rūxáixnaxū

woo tagumachirex na

cuxāxācūxū! Erū tá cuyāxācū,

rū ngēma ngexū i cuyūtāxū i

cuteaxū āxācūxūārū jexera tá

cuxū nangēxma i cuyacūgū”,

nhaxū. ²⁹Notürū guma Abráū nane ga

naxūtāxūwa nūxū jexmacū, rū chixri

namaxū namaā ga guma Abráū nane ga

Tupanaārū unetagagu bucū. Rū

ngēxgumarūū ta i nhuxma rū jixema i

Tupanaāē i Ūunexūgagu tūxū na

nangēxmaxū i maxū, rū chixri tamaā

nachopetū i ngēma Judéugū i

naxwaxegūxū na nagu ixīxū i ngēma

mugū ga Muísē ūmatūxū. ³⁰¿Notürū

nhuxū nhaxū i Tupanaārū ore i

ūmatūxūwa? Rū dūcax, ngēmawa

Abráūmaā nūxū nixu ga na ngīxū

ínatāxūcax ga naxūtāxū ngīnemaā, jerū

taxucūrūwama jema ngīnemaā

najajauxje ga norū jemaxū ga

namaxwaxūchixūcū ga naneārū tá ixīxū.

³¹Rū ngēmaācū, Pa Chaueneēgūx, rū

nūxū tadau rū tama Abráū

naxūtāxūxācūgūrūū tixīgū, erū tama

ngēma mugūtūūwa tangēxmagū. Notürū

Abráū namaxūchixacūgūrūū tixīgū, erū

Tupanaārū unetagagu tūxū nangēxma i

tórū maxū.

Meā pegūna pedaugū na tama wena

ngēma mugūtūūwa

pengēxmagūxūcax

5 ¹Rū nhuxma ja Cristu rū marū tūxū
ínanguxūxēē na tama ngēma
mugūtūūwa ingēxmagūxūcax. Rū

ngēmacax name nixī i pegūna pedaugū

na tama wena natūūwa pegū

pengēxmagūxēēxūcax i ngēma mugū.

²¡Rū choxū iperūxīnūē! Rū chama i

Pauru rū pemaā nūxū chixu, rū

ngēxguma chi nagu pexīxgu na pegū

ípewiechaxmūpexechiraūxū na

ngēmaācū penajaxuxūcax i perū maxū,

rū ngēxguma ja Cristu rū chi taxuwama

pexū name. ³Rū wena pemaā nūxū chixu

rū ngēxūrūū i jatū i nūgū

íwiewiechaxmūpexechiraūchaūxū na

ngēmaācū Tupanapexewa namexūcax,

rū name nixī i nūxna nacuaḡāchi na

taxucūrūwa ngēmaācū na najauxāxū i

norū maxū ega tama aixcuma naga

naxīnūgu i guxūma i togū i mugū. ⁴Rū

guxāma i pema i nagu rūxīnūēxē na

Tupanapexewa peimexū ega nagu

pexīxgu i ngēma mugū, rū pemaā nūxū

chixu rū marū Cristuna peixīgachi i

ngēxgumax. Rū ngēxgumarūū ta pegū

nūxna pejaxūxēē i ngēma ngechaū ga

noxri Tupana namaā pexū ngechaūxū.

⁵Notürū Tupanaāē i Ūunexū nixī i tūxū

rūngūxēēxū na jaxōgūxūcax. Rū

ngēmacax nixī i ínanguxēēxū na

Cristugagu Tupanapexewa imexū. ⁶Rū

ngēmacax i nhuxma na Ngechuchu ja

Cristuarū duūxīgū ixīgūxū, rū nūētama

nixī ega woo íwiewiechaxmūpexechiraūgu

rū exna tama, erū tama ngēma nixī i

Tupanapexewa tūxū mexēēxū. Rū ngēma

Tupana naxwaxexū i nhuxma nixī na

aixcuma jaxōgūxū rū ngēmaācū jigū na

ingechaūgūxū. ⁷Pema rū meāma

ipenaxūgū na Cristuwe perūxīxū. ⁸Rū

texē exna pexū nūxū taxoox na tama

naga pexīnūēāmaxūcax i norū ore i

aixcuma ixīxū? ⁸Rū pemaā nūxū chixu,

rü tama Tupana ga noxri pexçax çacü nixĩ ja jima pexũ nüxũ oócu. ⁹Rü name nixĩ i nüxna pecuaxãchie rü wüxitama i duũxũ i chixexũ üxũ, rü nanachixexẽe i guxũma i togü i natanüxũgü, nhama wüxi i íraxũ i põũarü puxẽeruũ rü wüxi i taxũ i põũchara ipuxẽexũrüũ. ¹⁰Chama rü chajaxõ na tórü Cori tá pexũ rüngũxẽexũ na chama nagu charüxĩnũxũrüũ nagu perüxĩnũxũçax. Notürü Tupana tá nanapocu i ngẽma duũxũ i pexũ chixexũxẽexũ, rü nüetama nixĩ ega woo texé tixĩgu. ¹¹Rü nümaxũ i duũxũgü rü chauchiga nidexagü, rü nüxũ nixugüie na chama rü duũxũgüxũ changüxexẽexũ na nügü ínawiũchaxmüpexechiraũxũçax rü mugü na janguxẽegüxũçax na ngẽmaacü nüxũ nangẽxmaxũçax i maxũ i taguma gúxũ. Notürü, Pa Chaueneegüx, rü ngẽxguma chi ngẽmaacü duũxũgüxũ changüxexẽegu, rü tau chima chawe ningẽxũtanü i Judéugü, erü tau chima naãewa nangux i ngẽma ore i nüxũ chixuxũ nachiga ja Cristu ga curuchagu taxçax jucü. ¹²Notürü ngẽma duũxũgü i pexũ chixexũgüxũ rü pexũ ucuxegüxũ na pegü ípewiũchaxmüpexechiraũxũçax, rü çtũxçũ exna i nümagü i tau noxtacüma nügü jacaugüpüxũcharexegüxũ ta? ¹³Notürü pemax, Pa Chaueneegüx, rü Tupana pexçax naca na ngẽma mugüna ípenguxũxũçax. Notürü nhuxma na nüxna ípenguxũxũ, rü tama name i ngẽmacax pexeneärü ngúchaũ pexügü. Notürü name nixĩ na pegü pengechaũgüxũ rü ngẽmaacü pegü perüngũxẽegüxũ i wüxichigü. ¹⁴Erü guxũma i Tupanaärü mugü rü wüxi i muwatama nangox rü nhanagürü:

“¡Rü nüxũ nangechaũ i cumücu na cugütama cungechaũxũrüũ!”
nhanagürü. ¹⁵Notürü name nixĩ i pexuãegü erü ngẽxguma chi pegümaã penuegu rü pegüchi pexaiegu, rü ngürüachi tá pegü pewoone rü tá ipejanaxoxẽe i Tupanaärü ore i pewa ngẽxmaxũ.

**Ngẽma taxüneärü ngúchaũ rü tama
Tupanaãe i Üünexũärü
ngúchaũmaã nawüxigu**

¹⁶Pemaã nüxũ chixu, rü name nixĩ i Tupanaãe i Üünexũ naxwaxexũãcuma pemaxẽ. Rü ngẽxguma ngẽmaacü pemaxegu, rü táxũtãma pexeneärü ngúchaũ pexügü. ¹⁷Erü ngẽma taxüneärü ngúchaũ rü tama Tupanaãe i Üünexũärü ngúchaũmaã nawüxigu. Rü ngẽma Tupanaãxẽ i Üünexũärü ngúchaũ rü tama taxüneärü ngúchaũmaã nawüxigu. Erü ngẽma taxre i ngúchaũgü, rü nügüchi naxaie erü wüxichigü i ngẽma rü tamaã inacuáxchaũ. Rü ngẽmacax i pema rü taxucürüwa penaxü i ngẽma pematama penaxwaxexũ. ¹⁸Notürü ngẽxguma Tupanaãe i Üünexũ pemaã icuaxgux, rü marü tama ngẽma nuxcümmaxũgüxũ i mugütüüwa pengẽxmagü. ¹⁹Rü meãma nangox na nhuxãcü namaxẽxũ i ngẽma duũxũgü i naxũneärü ngúchaũ ügüxũ, rü naĩ i ngemaã maxẽxũ, rü airugürüümare ixĩgüxũ. Rü tama naxãneẽ na tacü rü chixexũ naxügüxũ. ²⁰Rü tupananetachicünaxãgüxũ nicuaxüügü, rü najuue rü nangõxwaxegü, rü aigu narüxĩnũe, rü nachoxũgawaxegü, rü togüchi naxaie norü ngẽmaxũgüçax, rü

nanuxwaxegü, rü duũxügüxü
 naxucuxëgü na to i nguxëetaegu
 naxĩxüçax, rü ngëmaäcü najatoje i
 duũxügü na tama wüxigu
 naxĩnüëxüçax. ²¹Rü togüarü
 ngëmaxügüçax nixãuxächigü, rü
 nangãewaxegü, rü peta naxügüecha,
 rü nanaxügü i muxüma i togü i
 chixexügü i ngëxgumarüü ixixü. Rü
 ngëmacax, wena pemaã nüxü chixu rü
 guxüma i ngëma duũxügü i ngëmaäcü
 maxëxü, rü nataxutãma i nachica i
 ngextã Tupana ãëxgacü ijixüwa.
²²Notürü ngëxguma Tupanaãë i
 Üünexü tamaã icuaxgu, rü nüma nixĩ i
 tüxü nangüxëëxü na jigü
 ingechaügüxüçax, rü itaãëgüxüçax, rü
 meã jigümaã imaxëxüçax, rü jaxna
 namaã ixĩnüëxüçax i togü, rü togümaã
 imecümagüxüçax, rü togüxü
 rüngüxëëgüxüçax, rü aixcuma
 janguxëëxüçax i ngëma nüxü ixuxü.
²³Rü ngëxgumarüü ta Naãë i Üünexü
 tüxü narüngüxëë na tama chixexümaã
 nataeguxëëxüçax ega togü chixexü
 tamaã üxgux. Rü tüxü narüngüxëë na
 meãma jigünatama idauxüçax na tama
 chixexügu ijixüçax. Rü nataxuma i
 mugü i nachuxuxü na naxüxü i ngëma
 mexügü. ²⁴Rü ngëma duũxügü i
 aixcuma Ngechuchu ja Cristuarü
 duũxügü ixigüxü, rü marü nüxü
 narüxoe ga jema nuxcümãxüxü ga
 norü maxü ga chixexü, rü jema
 naxüneaãrü ngüchaügü ga chixexü, rü
 guxüma ga tacü ga to ga ngüchaü ga
 tama mexü. ²⁵Rü nhuxma na
 Tupanaãë i Üünexü tüxna naxãxü i
 tóru maxü, rü name nixĩ i nüma tóru
 maxümaã na inacuáxü. ²⁶Rü tama

name i jigü ítarüta rü togümaã tanuãë,
 rü bai na tacüçax ixãuxächixü.

**Name nixĩ i guxãma i pema rü pegü
 perüngüxëëgü i wüxichigü**

6 ¹Pa Chaueneëgüx, ngëxguma chi
 texëxü pedaxgu na tacü rü
 chixexügu tanguxü, rü pema na
 Tupanaãë i Üünexü naxwaxexüãcuma
 na pemaxëxü, rü name nixĩ i tüxü
 pengechaüãcuma tüxü perüngüxëë na
 itajarüwëxächiaëxüçax. ¡Notürü
 pexuãëgü i wüxichigü, na tama pema rü
 ta nãgu pejixüçax i ngëma chixexü!
²Rü pegü perüngüxëëgü i ngëxguma
 texë petanüwa guxchaxügü tüxü
 ngëxmagu! Erü ngëxguma ngëmaäcü
 pegü perüngüxëëgu, rü ngëmaäcü tá
 pejanguxëë i ngëma Cristu pexü muxü.
³Rü ngëxguma texë nãgu rüxĩnügü na
 wüxi i tacü tixixü, rü tügütama
 tawomüxëë, erü Tupanapëxewa rü
 taxuümachirex tixĩ. ⁴Rü ngëmacax i
 wüxichigü, rü name nixĩ i tügüarü
 maxütama tangugü. Rü ngëxguma
 namexgu i tümaãrü maxü, rü tügümaã
 tátama tataãë, rü nataxuma i tüxcüü
 togüarü maxüwa tügü tangugüarü
 maxüãx. ⁵Erü tanaxwaxe i wüxichigü na
 tümaãrü maxünatama tadauxü i
 Tupanapëxewa. ⁶Rü jíxema najaxuxe i
 nguxëëtae i Tupanaãrü orewa rü
 tanaxwaxe na tümaãrü nguxëëruümaã
 taŋgauxü i nagüxüraüxü i tümaãrü
 ngëmaxügü. ⁷Rü pexuãëgü na tama
 ípetüëxüçax i perü maxüwa! Erü
 taxucürüwa texë Tupanaxü tawomüxëë.
 Rü jíxema chixexü úxe, rü chixexü tá
 tajaxu. Rü jíxema mexü úxe, rü mexü tá
 nixĩ i tajaxuxü. ⁸Rü jíxema

tūmaxūneārū ngúchaũ ūxe, rü ngēma tūmaxūneārū ngúchaũ rü tá juwa tūxũ naga. Notürü jǐxema Tupanaãē i Ūnēxūārū ngúchaũ ūxe, rü ngēma Tupanaãē i Ūnēxūwa tá tanajaxu i maxũ i taguma gúxũ. ⁹Rü ngēmacax tama name na nūxũ rüchawexũ na mexũ ixūexũ. Erü ngēxguma chi tama nūxũ rüchawegu, rü düxwa mexũ tá tajaxu i Tupanaxūtawa. ¹⁰Rü ngēmacax ngēxguma tūxũ nangēxmagu na ƭacūmaã togūxũ rüngūxēēxũ, rü name nixĩ i guxāxūma tarüngūxēē. Notürü jexera tanaxwaxegü na nūxũ rüngūxēēgūxũ i ngēma taeneēgü rü taejaxgü i jaxōgūxũ.

Pauru najaxucūxēgü ga jema jaxōgūxũ rü nūxũ narūmoxē

¹¹Rü nuã tá ichanaxügü na chamaxũchima chaxmexmaã pexçax chanaxūmatūxũ i nhaã popera. ¡Rü dücax, nūxũ pedax i ngēma chama chaxūmatūxũ na nhuxäcü natamatūxũ!
¹²Rü ngēma Judēgü i pexũ ngúexēēxũ na pegü ípewiechaxmüpexechiraũgūxũçax, rü ngēmaäcü pexũ namu erü nanataãēēgūchaũ i ngēma togü i Judēgü na tama nachi naxaieũçax nagagu na Ngechuchu ja Cristu ga curuchagu jucuaxũ na jaxōgūãxũ. ¹³Erü woo i nūmagü na ínawüchaxmüpexechiraũxũ, rü tama najanguxēē i guxūma i mugü. Notürü nūmagü rü nanaxwaxegü na pegü ípewiũchaxmüpexechiraũxũ, na jixcama nügü jacuaxüũgūxũçax rü togü i

Judēgūmaã nūxũ na jaxuxũçax na pema rü ta naxrūũ nagu pexixũ i ngēma nuxcūmaxũgūxũ i mugü. ¹⁴Notürü i chama rü chaugü chucuaxũ erü nūxũ çajaxō ja tórü Cori ja Ngechuchu ja Cristu ga curuchagu jucü. Rü ngēmacaxicatama nixĩ i chaugü chucuaxũxũ. Rü nhuxma na Cristu ga curuchagu jucüaxũ çajaxōxũ, rü marü tama nagu charüxinü i nhama i naãne rü norü ngēmaxũgü. Rü ngēxgumarüũ ta i nhama i naãne rü marü tama choxũ nacuáxchaũ. ¹⁵Erü ngēxguma Ngechuchu ja Cristuarü duũxũgü ixĩgügu, rü Tupanapexewa rü taxuũma nixĩ i ngēma na íiwiechaxmüpexechiraũxũ rü exna tama. Notürü ngēma aixcuma napexewa mexũ nixĩ na naxüchicüxũ i tórü maxũ na ngexwacaxũxũ i duũxũgü ixĩgüxũçax. ¹⁶Rü Tupanana naxçax chaca na pexũ nataãēēgūxũçax rü nūxũ pengechaütümüũgūxũçax i guxāma i pema i aixcuma janguxēēgūxe i ngēma pemaã nūxũ chixuxũ, rü guxāma ja jǐxema aixcuma Tupanaärü duũxũgü ixĩgūxe. ¹⁷Rü nhuxmawena rü tama chanaxwaxe na texē ƭacü rü guxchaxũgü choxna äxũ. Erü chama rü aixcuma tórü Cori ja Ngechucharü duũxũ chixĩ. Rü ngēma chorü oxrigüchica i chawa ngēxmagūxūwa nūxũ pecuax na aixcuma jixũ i ngēma. ¹⁸Pa Chaueneēgüx, chanaxwaxe i tórü Cori ja Ngechuchu ja Cristu pexũ narüngūxēē i guxāma i pemax. Rü ngēmaäcü jixũ.

*Rü nuãma pexna,
Pauru*